

Einar Gerhardsens 90-årsdag
Oslo 10. mai 1987

Med forbehold om endringer
Spurrt til søndag
kl. 17.00

Statsminister
Gro Harlem Brundtland

Kjære Einar.

Du er i vårt land blitt ett med arbeiderbevegelsens virke. Derfor er også markeringen av din 90-års dag en så fin opptakt til markeringen av Arbeiderpartiets 100-års dag.

Bevegelsen ble den mest sentrale i dette århundret. Du ble bevegelsens mest ruvende skikkelse, selve symbolet på arbeiderbevegelsens idéer, innsats og mål i vårt århundre. Du ble ett med bevegelsens virke og rolle.

Det er vanskelig å sette ord på den takknemlighet vi føler. Du har satt de dypeste spor etter deg i norsk samfunnsliv. Du har gitt oss en arv å føre videre. Men også en stor inspirasjon å bygge på. En inspirasjon du har fortsatt å gi - helt til denne dag.

Du er fortsatt levende opptatt av fremtiden, av arbeiderbevegelsen og av vårt samfunn. Du har sett utviklingslinjer som truer sentrale verdier, men er overbevist om at solidariteten fortsatt er levende, og at vi stadig må lete etter nye måter å utløse den på.

Så sent som på forrige landsmøte trakk du opp nye perspektiver for arbeiderbevegelsen framtidige rolle, i vårt eget land og i Norden.

Slik bekrefter du også en annen sentral tradisjon i vår bevegelse: En stadig vilje til å se kritisk og søkende også på det som er vårt eget verk.

Du har vært med og formet flere generasjoners idealer og samfunnssyn i etterkrigstidens Norge. Det gjelder også dagens

unge, som har møtt møte deg gjennom de uttallige foredrag du har holdt på skoler rundt om i landet.

Du møtes med respekt, beundring og tillit, langt ut over oss som er samlet her. Vi finner det i alle deler av landet. I alle deler av befolkningen.

Vi føler nærhet til deg som menneske. Det gjelder de mange som har arbeidet sammen med deg, de titusener som har fått oppleve deg, treffe deg, det gjelder alle som har fått møte deg gjennom radio og fjernsyn.

Ønskene om å møte deg, høre deg - og få formidlet idealene og erfaringene tar ikke slutt. Vi er veldig glad fordi du så lenge krefter og helse har tillatt det, har tatt oppgaven, følt at det var bruk for deg, at du kunne spre holdninger og entusiasme, vise vei, også for nye generasjoner.

Vårt samfunn har opplevet gjennomgripende forandringer med deg som vår sentrale lederskikkelse. Din store gjerning og innsats ga en ny hverdag og ny frihet i alle samfunnslag, og i alle kroker av vårt langstrakte land.

Egil Helle skriver i sin bok om deg at du ikke liker betegnelsen "statsmann". Du har alltid betraktet deg som tillitsmann - også som sjef som regjeringen - og som tillitsmann har du levet etter de regler du selv satte opp i det som fortsatt er standardverket for tillitsmannsarbeidet - ikke bare i vår bevegelse.

Jeg vet at du ikke liker de store ord om deg selv. Men det er en realitet: Som tillitsmann er du blitt, ikke bare statsmann, men et monument.

Alle forstår i dag den enkle sannhet at vårt land ville vært annerledes uten din innsats. Det sier mye om styrken i de idéer du har kjempet for gjennom hele ditt liv. Og det sier mye om deg, dine samlende egenskaper, tilliten til at du helt ut er ekte.

Det har gått på tvers av partigrensene, og ble også til en samlende styrke i gjenreisningen og samholdet etter krigen. Du ble en katalysator for viljen til sammen å gjenreise landet, og sammen å finne en samlende plattform for å sikre vår nasjonale frihet.

Jeg er glad du har fått oppleve, nært og direkte, den takknemlighet og varme som har strømmet imot deg, for alt det du har utrettet - for partiet og for landet.

Med i bildet av din gjerning hører også innsatsen for å formidle arbeiderbevegelsens kultur. Gjennom dine bøker og arbeidet for våre sanger, på plater og sangaftner i Konserthuset.

I den enkle og gripende beretningen fra din egen barndom og oppvekst gir du et viktig bidrag til forståelsen av ditt livsverk og drivkreftene i arbeiderbevegelsen ideer og mål.

For meg og mange, mange andre i min generasjon er du det menneske som mer enn noen, utenom de aller nærmeste, har preget holdninger, samfunnssyn og menneskesyn.

Dine klare idealer, din evne og vilje til å gi av deg selv satte spor og var med på å forme andre.

I Arbeiderpartiet, ja i hele bevegelsen vil vi i dag få takke deg fordi du valgte å bruke ditt liv i og for arbeiderbevegelsen. Selv vil du si at dette ikke var et valg, men en selvfølge. Det å påta seg oppdrag var den eneste mulighet du hadde.

Du var medlem av Sentralstyret i fem tiår, formann i to tiår. I alle oppgaver du påtok deg, la du sitt engasjement og din arbeidsglede.

Du la ikke ned arbeidet da du la ned vervene. Fordi oppgaven ikke er fullført.

Vi er stolte av deg, vi er stolte av det du har skapt, og av det vi sammen har skapt. Men vi henter ikke bare stolthet i din gjerning og i vår historie. Vi henter først og fremst erfaring, inspirasjon og drivkraft til de nye oppgavene som venter. Det er den beste takken vi kan gi deg for det du har gitt oss.

Takk, Einar, fra oss alle og gratulerer med 90-års dagen.